

א) לעיל 15: 3 מיר מב, ב) כלס פיי מ"י, ד) לעיל 15: 3 ס"א ל"ג.

הגהות הב"ח

א) גבי דהשתא לאו מונחא הוא כיון: (3) שם ללא גיולה גביה או דלמא: (4) רש"י ד"ה חמת וכו' וממרחא יפה וכו': (5) בא"ד נפ"י אלו כלים מליין:

מוסף רש"י

ותנא תונא. כלומר מליני תנא שלנו המסייענו בחמת (קדושין דכ): גזל חמץ ועבר עליה הפסח אומר לו: לנגול הרי שלך לפניך. כעין ממות שואל, דהיקף מצד אחד. ובלשון (דע"ט 10) ונלכד ששילם לו אמתו עמנו וקרינא בה והשקף את הגיולה אשר גזל שהרי לא נשמתה (גיטין 10).

רבינו חננאל

רבא אמר הב"ע כגון שהיה דיסקיא של אביו מופקדת ביד אחר. פי' שני שקין מחוברין ומנוחין על החמור. אחד מצד זה ואחד מצד אחר. ובלשון ישמעאל אלרבי: איכא דאמרי אמר רב פפא לא תימא הני גיולי חיבא דאין גיולה קיימת אבל גיולה קיימת צריך לילך אחריו, לא שני גיולה קיימת לא שני אין גיולה קיימת לשמא תייקר לא חיישינן. וכן הלכה. וכן פסק בפר"ח וצ"ל אין משלמין חומש על שבעת כפרות שעבוד קרקעות. פי' כגון שאין גיולה קיימת וכוין שבעת קרקע ובה הגזול לטרפו להפרע דמי גיולה שגזלו אביו ודחה הירוש וכפר ונשבע בה, נמצאת שבעתו שכפר ונשבע על הקרקע שהגזילה מורשה. אמרי גיולה אין כאן מצות השבה אין כאן. רב חננאל ד"ל פי' מצות השבה אין כאן, שלא קיים מצות השבה שהרי לא השיב מה שגזל. הבית שניקבה וסתמוה שמריה הוצלה. פי' סתמוה שמריה ידרונית כצמיד פתיל מבכנים ומצלת מן הטומאה על כל מה שבתוכה דתניא ר' יהודה אומר אין צמיד פתיל וחכ"א יש, כיצד חבית שניקבה וסתמוה שמריה ר"א אינה מצלת, וחכ"א מצלת. ודברים ברורים. ובפ"י קמא דבבבית אמרי חבית ניקבה היתה וסתמוה שמריה. ונתברר הפירוש.

הגזול עצים פרק תשיעי בבא קמא

קה.

עין משפט
גזר מצוה

קלב א מ"י פ"ח מהל' גיולה ואבדה הלכ' ד' ופ"ז מהל' שבעות הלכה ג ד סמנ' לאזין רה ועשין עג:
קלב ב מ"י פ"ח מהל' גיולה ואבדה הלכה יא סמנ' עשין עג טור ש"ע ת"מ סי' שסו סעיף ג:
קלד ג מ"י שם פ"א הלכה ו סמנ' שם טושי"ע ח"מ סי' שם סעיף ג:
קלה ד ה מ"י שם טושי"ע שם סעיף ד:
קלו ו מ"י פ"ח מהלכות מורות הלכה ו:
קלז ז ה מ"י שם הלכ' ו:
קלח ט כ ל מ"י סכ"ז מהלכות טומאה מת הלכה ח:

HebrewBooks.org © Moznanim Publishers. No commercial use allowed.

אמר רבא גזל שלש אגודות בג' פרושות והוולו ועמדו על שתיים חייב להחזיר לו אחרת. פי' אם ישנה בעין מחזיר אותה ואם לאו משלם ליה שיהיה כמנו שהיתה שזה בשעת הגיולה והוא הדין באחת שגולה והחולה שמחזיר לו אגודה או דמיה אלא רבותא נקט דלפילו בשלשה דקיים מצות השבה צרתמי אפ"ה חייב להחזיר לו אחת אע"ג דמהאי ותנא תונא דמיימי לא משמע מינה אלא היכא דגזל אחת והחולה דהיה דמיה לגזל חמץ ועבר עליו הפסח היה רבותא דג' קאמר רבא מסביר ומדנקט והוולו משמע דפשיטא ליה דאם גזל ג' אגודות שוות שמי פרושות והחזיר לו ב' מהן ללא מייחזי להחזיר לו שלישות כיון דמעיקרא בשעת גזלה לא היו ממונה ולשמא תייקר לא מיישינן:

ה"ג בעי רבא גזל ב' אגודות בפרושה והחזיר אחת מהן מהו מי אמרי' השתא מיהא ליבא גיולה גביה או דלמא הא לא אהדר גיולה ול"ג הא דגרס בספריס הוקרו ועמדה כו': מצוות השבה אין באן. נראה לך דעני למיפשט אלא ללא מעכב מצות השבה ומצות השבה מיהא לא קיים: מצוות גיולה אין באן. ומעכב מלשמות יין ומלמטא למתים כאלו לא גילה כלומר כמ"ד גילות מעכב דלחר ישתה הנזיר יין אחר כולם א"ג לענין מצוה קאמר ללא קיים מצות גיולה וליבא דכ"ע דלוגתא היא צמיר צפ"ג מיינן (דף מו:). הרי אמרו חבית שניקבה וסתמוה שמריה בוי. מה שפירש בקונטרס חבית שנתנה ע"פ ארובה ומצלת על העלייה אין נראה דהיה משנה דמיימי כסמון חבית שנקבה היא צמ"ג כלים צפ"י (מ"ו) דמשמע דמיימי להליל מה שנתנה אס היא צאלה המת דלוי הוה מיימי ע"פ ארובה היה לו לשנותה צמ"ג אהלנות ועוד לשון הלכה לא הוה משמע הכי דה"ל למימר חולצת ונראה לפרש דאיידי חבית המוקפת למיד פתיל שאין טומאה נכנסת בה צאלה המת ונקבה ככונס משקה דהכי הוה שיעורא כדלמך צמ"ג כלים (פ"ט מ"ח) וסתמוה שמריה מצלת על כל מה שנתנה והיא דלחר כסוף המצניע (שם דף 15) ולענין למיד פתיל עד שיפחת רובו היינו בסתמוה שאם נקבה וסתמה הוה שם כלי עליה עד שיפחת רובה דלוי מהני לה סמימה דהוי כאוכלים שגיבולן צמיט כיון דאין שם כלי עליו ולא כמו שפ"י בקונטרס דהמצניע ולענין למיד פתיל עד שיפחת רובו דכלי חרס המוקף למיד פתיל אין טומאה נכנסת דרך נקביו עד שיפחת רובו דמנוכח צמ"ג כלים שפירש לנגק דשיעורו ככונס משקה וכן משמע דהיה שמיצא התם בקונטרס נתנה קדירה ע"פ ארובה דלמך צ"ש הכל טמאים ככונס משקה ואפילו צ"ה לא מטהרי אלא עלייה אבל קדירה טמאה אלא

ועוד דקמשי ליה כשעמד צדין קודם מיתמו והן העמדה מאי מהני הרי כבר נשבע ולא הוה דהא אוקמינן דלא הוה אב והוה צנו ועוד דקמשי כשעמד צדין מכלל דעד השתא צלל עמד צדין והא נשבע הוא ואציו קמי מכלל דצ"ד הוה הלכך ל"ג ליה. וה"ג אי הוי חומש נמי משלם א"ר הונא כו' אי הכי ממון גמור הוא וחומש נמי לשלם: לפי שאין משלמין חומש על כפירה שעבוד קרקעות. דחומש אמאי קאמי אשבעתא לאו שבעה היא דק"ל שבעות (דף מ:3) אין נשבעין על הקרקעות והאי צן כי אשבעתא כפר לה שעבוד הקרקעות דאי לאו משום אחריות נכסים לאו עליה גמיא לשומי: רבא אמר. לעולם נצולה קיימת ודקאמי לך ולחייב הן חומש על שבעת עמנו כיון דהוה הכא כשהיתה דסקיא שמונן אציו נתון בה מופקדת ביד אחרים וגזילה זו כמורה דמי אשבעתא הוי בקושטא אשבעתא (ולא תימא צדיקא אשבעתא כדסדרת לעיל) ותנן צמ"ג שבעות (דף 10:1) ומייבס על זון השבעה ועל שגגתה עם זון הפקדון ואין מייבין על שגגתה גרידתא כי הכא דליציה אכסיה: לא שנו אלא שאין. אותה חלי פרוטה קיימת מן הגיולה עממה ומאי פרוטה הוא דמחייב ליה ולא ממונה איכא לכל אס קיימת היא מן הגולה עממה צריך לילך: חיישינן שמא שייקר. ומעמדו על הפרוטה: חייב להחזיר לו. אגודה אחרת ואע"פ דהשתא לא שיהא פרוטה כיון דבשעת גיולה הוה שיהא פרוטה בעי להשדויה ולהליכה אחריו: ופנא סוגא. מנא ידן שייעמיה. שגילת. אחת מהשמים ששיר: ושמה ששיר מהו. הוה גילוח או לא: אמר ליה רב אחא לרבינא נזיר שגילת. כל השערות אחת אחת קמבעיא ליה צממיה. כלומר הא דלוי גילוח הוה כיון שבשעה שגזל נגלה האי שיעור הוה ציה שיעור גילוח וגילוח אחת ואע"פ דנשרה ששיר גילוח הא: ששירה אחת. ששירה נגלה אין כאן שיעור גילוח: ה"ג מי אמרינן השתא מיהא ליכא שיעור: חבית שניקבה וסתמוה שמריה. ונתנה ע"פ ארובה (א) וממרתה יפה סביביתיה וטומאה צבית מצלת על העלייה כולה מצלת בה שם טומאה דסמימת שמריה סמימה היא ולא שטתה ציה טומאה צמ"ג כלים צפ"י (מ"ו) ואלו מליין: אגף. לשון מגופה. אגף חליה היה בה חמתי שיעור נקב לטמא וכלי המקבל טומאה אינו חוץ צפני הטומאה ואגף צמיט חליה מהו מי אמרינן השתא מיהא ליכא שיעור נקב או למא לא לא סתם שיעור סמימה: פקקה בורר. ואין שם שמריה: עד שימרה. צמיט מן הדדין של זמורה לסותמו היע"ב נשבע

אמרו ג' גזל חמץ ועבר עליו טומאה נכנסת בתוכו ככונס משקה: אגף חציה. מימה היכי דמיה הך צביא להנך צביית דלעיל דכיון דאין כאן נקב ולמה לא תועיל הסמימה דמ"ל אס לא נקבה מעולם אלא כך ומ"ל שאגף חליה [ועוד] מימה דהכא אמר צמ"ג כלים שפירש לנגק דשיעורו ככונס משקה וכו' אמרינן חבית של זיתים מנוגלים צ"ש אומרים אין לריכה לנגק ומודים שאם נקבה וסתמוה שמריה שיהא שפירש וי"ל דהתם דלוי לענין הכשר מסתמא לא ניחא להו לצעלים צמה שיוצא ממנה כיון שנקבה אף על פי שסתמוה שמריה לאו סמימה מעלייתא היא אבל לענין טומאה הוה סמימה מעלייתא: